

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) เน้นการพัฒนาให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาของชาติ มาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) จริยธรรมจึงเป็นจุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากจริยธรรมเป็นสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม (พระเมธีธรรมาภรณ์, 2542)

เยาวชนเป็นวัยซึ่งเป็นช่วงต่อระหว่างเด็กกับวัยผู้ใหญ่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่ง อันเนื่องมาจากมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อีกทั้งสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่และความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนได้รับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดประเด็นปัญหาที่น่าพิจารณาตามมาคือ การมีปรากฏการณ์ทางสังคมและข้อเท็จจริงต่าง ๆ จำนวนมากระบุให้เห็นถึงปัญหาวิกฤตต่อคุณภาพของเยาวชนไทย และมีปัจจัยหลายด้านที่เป็นปัญหาอุปสรรคการสร้างคุณภาพชีวิตของเยาวชน จนกระทั่งไม่สนใจคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลให้เยาวชนไม่สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเหล่านี้ การประพฤติตนในทางที่เสื่อมเสียและปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของเยาวชนได้เพิ่มความซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งยากต่อการเสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนทั้งปัญหายาเสพติดคอบายมุข ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการมั่วสุมทางเพศ ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน สิ่งกระตุ้นการบริโภคทางวัตถุ สื่อข่าวสารการมอมเมา ตลอดจนปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนที่เบี่ยงเบนไปจากวัฒนธรรมอันดีของสังคมไทย ซึ่งส่วนแล้วแต่เป็นปัญหาวิกฤติ และในขณะเดียวกันก็ยังมีปัญหาที่สั่งสมมาจากอดีตหลายประการ เช่น ปัญหาด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการ

ขาดแคลนงบประมาณ ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้นถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

ดังนั้น การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ต้องเลือกดำเนินการแก้ไขตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับครอบครัว ไปจนกระทั่งถึงประเทศชาติ (อเนก แท้สูงเนิน, 2547) และต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพราะที่ผ่านมาเน้นมุ่งพัฒนาแต่ความรู้ เมื่อออกไปสู่สังคมก็นำเอาความรู้ที่ตนเองมีอยู่ไปเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น หรือกระทำความชั่ว ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องที่จะต้องตระหนักและพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรมและจริยธรรมให้มากที่สุด โดยมุ่งหวังให้เยาวชนออกไปสู่สังคมด้วยคุณภาพและคุณธรรม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ความหมายของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ 1) เป็นพฤติกรรมการทำตามคุณธรรมหนึ่ง ๆ หรือค่านิยมหนึ่ง ๆ เช่น พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมรักสามัคคี พฤติกรรมอดทน อดออม พฤติกรรมรักชาติ พฤติกรรมทำตามกฎหมาย เป็นต้น 2) เป็นพฤติกรรมของการให้คุณให้โทษแก่ผู้อื่นอย่างเหมาะสมและยุติธรรม คือการทำให้เกิดผลดีแก่ผู้ที่สมควรได้รับ และการให้โทษแก่ผู้ที่สมควรได้รับโทษนั้น การผิดจริยธรรมคือ การกระทำที่ก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียแก่ผู้ที่ไม่สมควรที่จะได้รับผลนั้น ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งอาจจะระบุไว้ในกฎหมายหรือหลักศีลธรรมต่างๆหรือตามการประเมินอย่างมีหลักการของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ 3) พฤติกรรมตามหลักศาสนา เช่น ทาน ศีล สมาธิ เป็นต้น และ 4) การทำงานเพื่องานมากกว่าที่จะทำงานเพื่อเงินหรือเพื่อลาภยศ สรรเสริญ ซึ่งควรเป็นสิ่งที่สำคัญรองจากความสำเร็จด้วยดีของงาน หมายถึง การทำสิ่งใดให้สำเร็จ โดยมีความโลภ โกรธ หลง ให้น้อยที่สุด ก็เป็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้งสิ้น (Villegas de Posada 1994, อ้างถึงใน คุณเดือน พันธมนาวิน, 2551)

ผลจากการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมคือ สติปัญญา ซึ่งเป็นลักษณะพื้นฐานทางจิตหนึ่งในสามประการของทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมที่มีความสำคัญต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมและพฤติกรรมของเยาวชนไทย เพราะสติปัญญานั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการคิด ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของพฤติกรรม คนที่มีสติปัญญาดีจะมีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพได้ดีกว่า นอกจากนั้น ประสบการณ์ทางสังคมก็เป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนาการหยั่งลึกทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura (1977, อ้างถึงใน นีออน พินประดิษฐ์, 2545) อธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมไว้ว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะเลียนแบบตัวแบบ การเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่าง

ต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ รวมถึงการสังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวแบบ คำบอกเล่าเกี่ยวกับตัวแบบ ความน่าเชื่อถือของตัวแบบ ความมีชื่อเสียงของตัวแบบผลจากการสังเกตจะทำให้ผู้สังเกตสามารถเลียนพฤติกรรมของตัวแบบหรือแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้ ทำให้ไม่ต้องลองผิดลองถูก ซึ่งพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นผลมาจากการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์พฤติกรรมที่เกิดขึ้น ความรู้นี้จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ เมื่อนักเรียนรู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดตามเหตุการณ์ใดอย่างไร เมื่อประสบเหตุการณ์หนึ่งมนุษย์ก็เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดตามมาได้ ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวล ความกลัวขึ้นล่วงหน้า ความคาดหวังนี้ทำให้นักเรียนตัดสินใจทำพฤติกรรมหนึ่งให้เกิดผลตามที่ตนปรารถนา การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากประสบการณ์ตรงและจากการสังเกตการณ์เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง หรือผลที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ของตนเอง แต่วิธีเรียนรู้ด้วยประสบการณ์นี้มีข้อจำกัดตรงสิ่งที่จะเรียนรู้มีมากกว่าเวลาและโอกาสของผู้เรียนแต่ละคนจะอำนวยความสะดวกบางอย่างก็เป็นอันตราย ในระยะต่อมาได้มีนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการหยั่งลึกทางสังคมของเด็ก (เด็กในกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยที่กล่าวถึงนี้เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา) กับการมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ได้แก่ พฤติกรรมการให้ความร่วมมือ พฤติกรรมเอื้อสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้อื่น การมีส่วนร่วม และการเอื้อเพื่อ (Ahammer & Murray, 1979, Buckley et al., 1997; froming et al., 1985; inanotti, 1978, 1985) Hudson et al ; 1976 อ้างถึงใน นีออน พิณประดิษฐ์, 2545) ก็ได้ศึกษาวิจัยเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาเช่นกัน พบว่ากลุ่มที่มีความสามารถในการหยั่งลึกทางสังคมสูง เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่าจะต้องช่วยเหลือเด็กที่อายุน้อยกว่า เด็กกลุ่มนี้จะชอบให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เป็นเด็กที่มีไมตรีจิตและมีพฤติกรรมที่แสดงว่าเป็นผู้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้ดีกว่าเด็กกลุ่มที่มีความสามารถในการหยั่งลึกทางสังคมต่ำ รวมถึงการที่บุคคลจะเอาชนะต่อปัญหาวิกฤติการณ์ทางสังคมจะต้องมีพลังใจและแรงกายที่จะคิดแก้ไขปัญหาได้ก็จะต้องเป็นบุคคลที่ยอมรับความจริง รู้เท่าทันโลก คือบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี เพราะสุขภาพจิตดี หมายถึงสภาพความสมบูรณ์ของจิตใจที่สามารถใช้ในการกระชับมิตร พิชิตอุปสรรคและรู้จักพอ (กรมสุขภาพจิต, 2542) รวมไปถึง Jahoda (1970, อ้างถึงใน เจษฎา หนูรุ่ง, 2551) ได้ชี้ประเด็นในการมองสุขภาพจิตไว้ว่าเป็นลักษณะการทำงานของบุคลิกภาพที่ค่อนข้างคงที่ และยาวนาน ถึงแม้จะมีขึ้นๆ ลงๆ บ้าง แต่สุขภาพจิตโดยทั่วไปค่อนข้างคงที่และพยากรณ์ได้ (predictable) รวมไปถึง ถ้าเด็กได้รับการฝึกฝนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจริยธรรมควบคู่ไปด้วย จะช่วย

ให้เด็กสามารถปรับตัว มีพัฒนาการที่ดีเป็นการวางรากฐานในการเรียนรู้ที่ดีของเด็กต่อไปในอนาคต (สุชา จันทร์เอม, 2540) จากการศึกษาค้นคว้าในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่างานวิจัยที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชน เช่น สุดใจ บุญอารีย์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการฝึกความสามารถด้านการรู้คิดและความสามารถด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อทัศนคติพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา พบว่า ตัวทำนายนสำคัญของเหตุผลเชิงจริยธรรมมี 4 ตัว ได้แก่ การรู้คิด (สูง) เพศ (หญิง) สุขภาพจิต (ที่ดี) และการหยิ่งถือทางสังคม (สูง) สามารถร่วมกันทำนายได้ถึง 50.6% ส่วนตัวทำนายทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมพบว่า มีตัวทำนายสำคัญ 3 ตัว คือ การหยิ่งถือทางสังคม (สูง) เพศ (หญิง) สุขภาพจิต (ที่ดี) สามารถร่วมกันทำนายจิตลักษณะดังกล่าวได้ถึง 57.9% สิริอร นพกิจ (2545) ได้วิจัยเรื่องเอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดูและจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติมีสุขภาพจิตสติปัญญาและประสบการณ์ทางสังคมสูง ส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหามีสุขภาพจิตสติปัญญาและประสบการณ์ทางสังคมต่ำกว่า

จากการวิจัยที่กล่าวมานี้อาจสรุปได้ว่า สติปัญญา สุขภาพจิตและประสบการณ์ทางสังคมมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของเยาวชน ซึ่งเปรียบเสมือนรากสำคัญของต้นไม้ที่จะซอมน้ำหาอาหารมาเลี้ยงลำต้นอย่างเต็มที่อันจะส่งผลให้ผลไม้มบนต้นมีความงอกงามสมบูรณ์เปรียบเสมือนเป็นพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งนั่นเอง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่ส่งต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้วยเหตุผลที่ว่านักเรียนระดับชั้นนี้มีพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นออโทโนมัส (Autonomous) ซึ่งสามารถพัฒนาความคิดด้านนามธรรม (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541) และสามารถตัดสินใจทางจริยธรรมและพฤติกรรมทางจริยธรรมได้แล้วว่ามีความสัมพันธ์กับนักเรียนและสามารถที่จะพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนได้ ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในสังคมอย่างตรงประเด็นกับต้นเหตุของการสร้างให้เด็กเกิดคุณธรรม จริยธรรมได้

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตลักษณะกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 สถิติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคมและสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3.2 สถิติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคมและสุขภาพจิตสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3,500 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 360 คน

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ 1) สถิติปัญญา 2) ประสพการณ์ทางสังคม และ 3) สุขภาพจิต

4.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในที่นี้คือ พฤติกรรมคนดี คนเก่ง

5. นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

5.1 ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะ หมายถึง ลักษณะทางจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ได้แก่ สถิติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคมและสุขภาพจิต มีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 สถิติปัญญา หมายถึง ความเฉลียวฉลาดที่เหมาะสมกับอายุ คือ การรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์โครงสร้างของข้อมูลต่างๆ ที่นักเรียนได้จากสถานที่ สิ่งของหรือ

บุคคล ซึ่งเกิดจากการศึกษา ค้นคว้า การสังเกต และประสบการณ์ที่ได้เก็บรวบรวมสะสมไว้โดยที่สามารถจดจำและแสดงออกมาให้ปรากฏได้ สังเกตได้ วัดได้ รวมทั้งสามารถถ่ายทอดให้บุคคลอื่นรับทราบได้ วัดได้จากแบบวัดสติปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดของสุคใจ บุญอารีย์ (2546)

5.1.2 ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติและค่านิยมที่มีบุคคลมีต่อตนเอง และการรับรู้ของบุคคลในทุก ๆ ด้านที่มีต่อตนเองทั้งในด้านที่ดีและไม่ดีว่าตนเองเป็นอย่างไรซึ่งเกี่ยวกับคุณค่าในตนเอง การเคารพนับถือตนเอง ความมั่นใจใจตนเอง ความพึงพอใจและเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพกับครอบครัว บุคคลรอบข้าง และคนอื่น ๆ ในสังคม โดยเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่เขาได้มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัว วัดได้จากแบบวัดประสบการณ์ทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดของสุคใจ บุญอารีย์ (2540 อ้างถึงใน เบญจมาภรณ์ ช้อยเครือ, 2543)

5.1.3 สุขภาพจิต หมายถึง สภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลจากการมีความสามารถในการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิต มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีงามในจิตใจ ภายใต้อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป วัดได้จากแบบวัดสุขภาพจิตที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดของ ศิริอร นพกิจ (2545 อ้างถึงใน เจษฎา หนูรุ่ง, 2551)

5.2 พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการทำงานที่ดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมคนดี และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมคนเก่ง ได้แก่ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเอง พฤติกรรมการบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด พฤติกรรมไม่เล่นการพนัน พฤติกรรมไม่ก้าวร้าว พฤติกรรมซื่อสัตย์ พฤติกรรมการเรียนการทำงาน พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้าและ พฤติกรรมเคารพกฎหมาย พฤติกรรมรักการ พฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตร พฤติกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ป้องกันโรคเอดส์ พฤติกรรมอาสา เป็นต้น วัดได้จากแบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดของพระวันชัย ธนวโส (กัณหะกาญจนะ) (2548) โกศล มีคุณ และ ณรงค์ เทียมเมฆ (2541 อ้างถึงใน สุคใจ บุญอารีย์, 2546) ฐิยาพร กันตาธนวัฒน์ (2546) แสงทวีคุณ (2538) และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2529 อ้างถึงใน สุกรางค์ อินทุหนท์, 2552)

5.3 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

6. สถานที่ทำการวิจัย

โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน

7.2 ผลที่ได้จากการศึกษานี้สามารถนำไปเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี คนเก่งของสังคม โดยการพยากรณ์จากปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่มีประสิทธิภาพดีที่สุดเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนต่อไป